

[Viggo Starcke.]

ning til at give deres mening til kende. Vi mente dengang, at de vanskeligheder, der var ved at indkalde rigsdagen, ville være overkommelige og små målt med den betydning, det ville have haft, at problemerne blev behandlet i selve rigsdagen.

På et punkt skilte vi os ud fra det radikale venstre, det var i spørgsmålet om den frivillighed, som vi ønsker med hensyn til den militære tjeneste. Den bør efter vor opfattelse gælde indenfor landets grænser, og hvor det drejer sig om militærtjeneste udenfor Danmarks grænser, synes vi, at den bør være en selvfølge. Vi afgav den 23. september en erklæring derom, som jeg ikke skal trætte det høje ting med at gentage, men vi vil gerne sige med henblik på de indvendinger, der er fremført dels af den højtærede udenrigsminister dels af ordførerne for socialdemokratiet, venstre og det konservative folkeparti, indvendinger, der drejede sig særligt om disse ord, som forekommer i forslaget til beslutning, om regeringshandlinger, der indebærer mulighed for at øve indflydelse på Danmarks statsretlige forhold, at vi gerne vil være med til at undersøge, om man kan finde en formulering, som er skarpere, klarere, mere praktisk og mere rigtig.

Alfred Jensen: Der er for så vidt allerede givet besked af mit parti om vort syn på de forhold, som omhandles i det foreliggende forslag til beslutning. Det gav vort partis formand, det ærede medlem hr. Aksel Larsen udtryk for under første behandling af finanslovsforslaget, hvor jo også disse problemer var til debat, og hvor en dagsorden omhandlende alle problemerne var til afstemning. Jeg kan derfor kort sige, at vi er tilhængere af tanken i dette forslag. Jeg indrømmer gerne, at der kan diskuteres om formuleringen, men om motivet til forslaget, om hensigten med det, tror jeg ikke, der kan diskuteres. Her er jo klar baggrund for forslaget, og jeg tror, enhver vil erkende, at forslagsstillerne ikke — sådan som jeg forstod udenrigsministeren gjorde gældende — har til hensigt at fastslå noget, som kunne indebære en fare for, at grundloven ikke skulle overholdes. Jeg — og jeg tror, det gælder flertallet af det høje tings medlemmer — har opfattet det således, at man netop mener, at grundloven skal holdes, ikke alene efter bogstaven, men også efter sin ånd.

Jeg forstod iøvrigt på udenrigsministeren, da han talte forleden, at han ønskede mere åbenhed om de udenrigske problemer end

hidtil. Jeg var ganske vist noget skeptisk, vi kender jo udenrigsministre fra tidligere tid, men jeg regnede dog med, at der virkelig var et ønske om, at man burde tale mere rent ud i den danske rigsdag om udenrigspolitiske problemer. Jeg måtte også tro, det var sådan, når jeg læste i „Berlingske Tidende“, at det kunne være skæbnesvangert for et land, om man ikke gav befolkningen klar besked om den politik, der førtes; andre lande havde gjort sådanne erfaringer, det var også ved at være tilfældet her i Danmark. Ja, jeg troede, man virkelig var kommet til erkendelse af, at den måde, selve spørgsmålet om enhedskommandoen var blevet behandlet på, var forkert, at i det hele taget den måde, hvorpå man her jævnlig behandler økonomiske og politiske problemer, ikke er holdbar.

Vi fra vor side har ment, at man burde komme oftere til rigsdagen, oftere burde aflægge beretning, så rigsdagen havde et førstehåndskendskab til de resultater, de forhandlinger, vore repræsentanter havde været med i. Det har nu engang sin betydning, at referatet gives direkte til rigsdagen og ikke går gennem det udenrigspolitiske nævn eller blot fremkommer i trykt form i pjecer eller igennem pressemeddelelser. Men jeg forstår altså, at det ikke var så alvorligt ment. (Afbrydelse af *udenrigsministeren*). Ja, det er muligt, at jeg har misforstået det; jeg og mit parti og hundrede tusinder af dette lands indbyggere ønsker i hvert fald klar besked på, hvad egentlig den udenrigs- og militærpolitik, landet fører, indeholder. Jeg tror blot ikke, det vil være til fordel for Atlantpolitikkerne, at sandheden og klarheden kommer frem i dette forhold. Men det er jo et problem for sig.

Jeg vil i lighed med andre ordførere gerne sige et par ord om baggrunden for dette forslag til beslutning. Jeg skal ikke hæfte mig særlig stærkt ved det, der har været fremme under selve debatten angående dette problem, jeg vil blot holde mig til, at ligesom der hos de jurister, der står til regeringens tjeneste, er en opfattelse af, at man kunne tiltræde enhedskommandoen og Vesttysklands genoprustning uden at gå til rigsdagen, således findes der mange, og vel flere, der mener, at man ikke kunne gøre det uden at forelægge sagen her i rigsdagen.

Jeg forstod, da man debatterede før, og har også sporet det tidligere, at der er kredse, som har den opfattelse, at vi egentlig ved Atlantpagten har bundet os til det, som kommer til udtryk i enhedskommandoen og